

Яковець Г.Ю., аспірант кафедри обліку і аудиту
Житомирського державного технологічного університету
Науковий керівник: Легенчук С.Ф., д.е.н., проф., завідувач кафедри обліку і аудиту
Житомирського державного технологічного університету

РОЛЬ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ: ОБЛІКОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР

На початку своєї діяльності нові інноваційні підприємства не володіють достатніми для розвитку діяльності ресурсами. Враховуючи те, що такі підприємства, крім того, не мають певних гарантій повернення коштів та кредитної історії для отримання банківського кредиту, а також не можуть розмістити свої цінні папери на фондовому ринку, венчурне фінансування як одне із оптимальних джерел залучення вільних фінансових ресурсів є достатньо ефективним для підтримки та розвитку новостворених підприємств в Україні.

Венчурне фінансування для новостворених інноваційних підприємств, які тільки виходять на ринок з новітнім продуктом, є доречним у зв'язку з тим, що венчурні інвестиції здійснюються в цінні папери підприємств, які ще не котируються на фондовій біржі, надаються на середній або довготривалий термін та не можуть бути вилучені у будь-який момент венчурним капіталістом до завершення життєвого циклу підприємства.

На думку респондентів (підприємці, що залучили в підприємство венчурний капітал), без притоку венчурного капіталу 94,5 % – їх би більше не було або вони росли набагато повільніше, 4,7 % – немає різниці, розвивались би таким же чином, 0,8 % – розвивались би швидше ¹.

Варто також зазначити, що враховуючи умови надання венчурних інвестицій, даний альтернативний вид фінансування діяльності підприємств має достатньо великі ризики, оскільки, в першу чергу, венчурний капітал надається підприємствам з потенційною можливістю зростання, а не в підприємства, які вже отримують прибутки; по-друге, венчурний капітал спрямовується на підтримку нетрадиційних підприємств, щодо діяльності яких у майбутньому немає стовідсоткової впевненості; по-третє, венчурне фінансування – це спосіб надання вільних фінансових ресурсів без певних гарантій з боку підприємства-реципієнта.

Проте, поряд з високими ризиками вкладення венчурних інвестицій в діяльність інноваційних підприємств у інвестора по закінченні життєвого циклу профінансового підприємства існує можливість отримати високі надприбутки, оскільки взаємний інтерес і власників, і інвесторів щодо успішного розвитку новоствореного підприємства тільки подвоює шанси в успішному розвитку бізнесу. Разом з тим, венчурні інвестори відрізняються від звичайних інвесторів, так як їх дії не обмежуються лише вкладанням коштів у підприємство, вони задля розвитку та процвітання підприємства діляться своїм досвідом у веденні бізнесу, застосовують свої ділові зв'язки з метою налагодження й розширення діяльності підприємства та появи нових контактів і ринків збуту.

В Україні венчурне інвестування має свої особливості – це, передусім, відсутність розвинутої інфраструктури, нестабільне зовнішнє середовище, що підвищує ризики вкладення коштів, та слабкий зв'язок науки і виробництва в країні. Визначені особливості такого інвестування безпосередньо мають значний вплив на формування методики бухгалтерського обліку операцій з венчурними інвестиціями. Для удосконалення методики бухгалтерського обліку є ряд елементів, що потребують більш глибокого вивчення з метою налагодження ефективного функціонування системи обліку операцій з венчурними інвестиціями на підприємствах, якікладають венчурний капітал, та на підприємствах, які акумулюють такий капітал. Зокрема, потребує удосконалення: облікове забезпечення венчурного інвестування; структура венчурного капіталу (для венчурних інвесторів – пакет акцій, для підприємств-реципієнтів – боргові зобов'язання); порядок та методи оцінки венчурного капіталу у бухгалтерському обліку; порядок здійснення венчурного інвестування (термін, розмір прибутків, механізм повернення або виходу із інвестицій); робочий план рахунків для венчурних інвесторів та підприємств-реципієнтів щодо обліку венчурного капіталу.

Таким чином, на даний момент венчурний бізнес в Україні слабо розвинутий, тому підприємцям важко знайти малі інвестиції з підвищеним рівнем ризику. Держава, у свою чергу, повинна сприяти виведенню на міжнародну арену нових успішних підприємств і покращенню позитивного відношення підприємців до венчурних інвесторів як до серйозної можливості розвитку свого підприємства. Разом з тим, сприяти виникненню венчурних капіталістів та розповсюдженню новітніх технологій на території країни.

¹ Джерело: EVCA, опитування портфельних підприємств європейських фірм венчурного капіталу